

**ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА**

**КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Вченою радою університету

Протокол №10 від  
«11» червня 2025 р.

**«СЕКСОЛОГІЯ»**

**СИЛАБУС**

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

| <u>Форма<br/>навчання</u> | <u>Курс</u> | <u>Семестр</u> | <u>Лекції<br/>(год.)</u> | <u>Практичні<br/>(год.)</u> | <u>Самостійна<br/>робота<br/>студента<br/>(год.)</u> | <u>Разом<br/>(год.)</u> | <u>Залік<br/>(сем.)</u> |
|---------------------------|-------------|----------------|--------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| <u>Денна</u>              | <u>4</u>    | <u>8</u>       | <u>20</u>                | <u>16</u>                   | <u>54</u>                                            | <u>90</u>               | <u>8</u>                |

## **1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента).**

**Микола Максимов**

Доктор психологічних наук, професор кафедри психології ЗФУУ

**Контактна інформація:** e-mail: [mykola.maksymov@usfu.edu.ua](mailto:mykola.maksymov@usfu.edu.ua)

## **2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів**

На вивчення навчальної дисципліни «Сексологія» відводиться **90** годин **3** кредити ЄКТС.

## **3. Час і місце проведення навчальної дисципліни**

Вивчення здійснюється протягом 8 семестру на 4-ому курсі навчання.

## **4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни**

Для успішного засвоєння дисципліни «Сексологія» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізити:

- Вікова психологія — досліджує закономірності психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу та чинники, що його визначають.
- Психологія особистості — вивчає структуру, динаміку та індивідуальні особливості особистості, її мотиваційні та поведінкові прояви.
- Основи психоаналітичної терапії — розкриває теоретичні засади та практичні методи психоаналізу для розуміння несвідомих процесів і їх корекції у психотерапевтичній роботі.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

Постреквізити:

- Переддипломна практика — є завершальним етапом професійної підготовки, що інтегрує знання й навички студента у реальних умовах майбутньої роботи психолога.
- Кваліфікаційна робота — це самостійне науково-практичне дослідження студента, спрямоване на демонстрацію сформованих професійних компетентностей, здатності застосовувати психологічні знання для вирішення актуальних завдань та готовності до самостійної діяльності у сфері психології.
- Психологія сім'ї та подружжя — навчальна дисципліна, що досліджує закономірності розвитку сімейних і подружніх стосунків, їхній вплив на особистість та соціальну адаптацію, а також методи психологічної допомоги сім'ї у кризових ситуаціях.

## **5. Характеристика навчальної дисципліни**

Навчальна дисципліна «Сексологія» полягає у визначенні її місця в системі професійної підготовки майбутніх психологів, психотерапевтів та соціальних працівників. Дисципліна спрямована на формування цілісного наукового

уявлення про сексуальність людини як складний психофізіологічний, психологічний та соціокультурний феномен. Метою курсу є забезпечення студентів знаннями про закономірності розвитку сексуальності, її функції та можливі порушення, а також підготовка до практичної діяльності у сфері психологічного консультування, психотерапії та профілактики сексуальних проблем.

Завдання дисципліни включають вивчення психофізіологічних основ сексуальної поведінки, аналіз соціокультурних чинників, дослідження процесів формування статевої та гендерної ідентичності, ознайомлення з видами сексуальних дисфункцій та методами їх діагностики, а також набуття навичок профілактики й психотерапевтичної роботи.

Предметом вивчення є сексуальність людини у її багатовимірному прояві, що охоплює біологічні, психологічні та соціальні аспекти.

Результатом опанування дисципліни має стати здатність студента застосовувати отримані знання у професійній діяльності, здійснювати діагностику та корекцію сексуальних проблем, формувати здорову сексуальну культуру та сприяти психічному благополуччю клієнтів.

Таким чином, курс «Сексологія» є важливим елементом освітньої програми, який забезпечує підготовку компетентних фахівців у сфері психології та психотерапії.

## **6. Призначення навчальної дисципліни.**

Навчальна дисципліна «Сексологія» призначена для формування у студентів системного наукового розуміння сексуальності як багатовимірного феномену, що поєднує біологічні, психологічні та соціокультурні аспекти. Вона забезпечує підготовку майбутніх фахівців до професійної діяльності у сфері психології, психотерапії та соціальної роботи, надаючи знання про закономірності розвитку сексуальності, її функції та можливі порушення. Дисципліна спрямована на розвиток умінь діагностувати та аналізувати сексуальні проблеми, застосовувати психотерапевтичні та профілактичні методи, а також формувати навички роботи з клієнтами у сфері сексуального здоров'я. Її призначення полягає у забезпеченні студентів компетентностями, необхідними для підтримки психічного та сексуального благополуччя людини, розвитку зрілої сексуальної культури та гармонійних міжособистісних стосунків.

## **7. Мета вивчення навчальної дисципліни**

Метою вивчення дисципліни «Сексологія» є формування у студентів системного наукового розуміння сексуальності як багатовимірного феномену, що поєднує біологічні, психологічні та соціокультурні чинники. Курс спрямований на підготовку майбутніх фахівців до професійної діяльності у сфері психології, психотерапії та медико-соціальної практики, забезпечуючи знання про розвиток, функції та проблеми сексуальності людини.

## **8. Завдання вивчення дисципліни**

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сексологія» є:

- Вивчення психофізіології — ознайомлення з біологічними та нейропсихологічними основами сексуальності.
- Аналіз соціокультурних аспектів — дослідження впливу культури, традицій, норм та цінностей на сексуальну поведінку.
- Формування сексуальної ідентичності — розгляд процесів становлення статевої та гендерної ідентичності.
- Вивчення сексуальних розладів — ознайомлення з видами порушень сексуальної функції, їх діагностикою та шляхами корекції.
- Профілактика та психотерапія — формування навичок роботи з клієнтами у сфері сексуального здоров'я.
- Розвиток критичного мислення — оволодіння навичками аналізу наукових джерел, сучасних досліджень та практичних кейсів.
- Практичне застосування знань — підготовка до використання отриманих знань у психологічному консультуванні, психотерапії та соціальній роботі.

**8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сексологія» здобувач вищої освіти повинен**

**Знати:**

- основні теоретичні концепції та напрями розвитку сексології;
- психофізіологічні механізми сексуальності та їх роль у формуванні поведінки;
- закономірності розвитку сексуальності в онтогенезі та вікові особливості;
- процеси становлення статевої та гендерної ідентичності;
- соціокультурні чинники, що впливають на сексуальність;
- класифікацію та симптоматику основних сексуальних дисфункцій;
- сучасні методи діагностики сексуальних розладів;
- психотерапевтичні підходи та методи корекції сексуальних проблем;
- принципи профілактики сексуальних розладів та формування сексуальної культури;
- взаємозв'язок сексуальної культури та психічного здоров'я.

**Уміти:**

- охарактеризувати основні напрями та завдання сексології;
- застосовувати знання про психофізіологічні механізми у практичній діяльності;
- аналізувати вікові особливості розвитку сексуальності та їх вплив на поведінку;
- діагностувати та інтерпретувати сексуальні проблеми клієнтів;
- використовувати психодіагностичні інструменти та проводити клінічне інтерв'ю;

- обирати та застосовувати психотерапевтичні методи для корекції сексуальних дисфункцій;
- розробляти та пропонувати профілактичні заходи у сфері сексуального здоров'я;
- формулювати рекомендації щодо розвитку зрілої сексуальної культури;
- здійснювати консультативну роботу з клієнтами у кризових ситуаціях;
- інтегрувати знання з сексології у психологічну, психотерапевтичну та соціальну практику.

## **9. Зміст навчальної дисципліни**

Навчальна дисципліна «Сексологія» складається з двох змістовних модулів:

### **Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сексології**

#### **Тема 1. Предмет і завдання сексології**

Сексологія як наукова дисципліна досліджує сексуальність людини у її біологічному, психологічному та соціокультурному вимірах. Вона визначає основні напрями вивчення сексуальної поведінки, розвитку та проблем сексуального здоров'я. Завданням є формування системного розуміння феномену сексуальності та підготовка фахівців до роботи з клієнтами у сфері психічного та сексуального благополуччя.

#### **Тема 2. Психофізіологічні основи сексуальності**

Ця тема охоплює біологічні та нейропсихологічні механізми сексуальної поведінки. Розглядаються гормональні процеси, функції нервової системи та роль мозку у формуванні сексуальних реакцій. Вивчення психофізіології дозволяє зрозуміти взаємозв'язок між тілесними та психологічними аспектами сексуальності.

#### **Тема 3. Розвиток сексуальної поведінки в онтогенезі**

Тема присвячена закономірностям становлення сексуальності від дитинства до зрілості. Аналізуються вікові особливості, кризи та етапи формування сексуальної поведінки. Особлива увага приділяється впливу сім'ї, соціального середовища та культурних норм на розвиток сексуальної ідентичності.

#### **Тема 4. Формування статевої та гендерної ідентичності**

Розглядається процес усвідомлення людиною своєї статевої належності та гендерної ролі. Вивчаються психологічні механізми ідентифікації, соціальні чинники та можливі труднощі у формуванні ідентичності. Тема має практичне значення для розуміння індивідуальних відмінностей та підтримки клієнтів у кризових ситуаціях.

#### **Тема 5. Соціокультурні аспекти сексуальності**

Сексуальність розглядається як явище, що формується під впливом культурних традицій, релігійних норм та соціальних очікувань. Аналізуються відмінності у сексуальній поведінці в різних суспільствах та історичних епохах.

Тема допомагає зрозуміти роль соціальних факторів у формуванні сексуальної культури та цінностей.

## **Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти сексології**

### **Тема 6. Сексуальні дисфункції та їх класифікація**

Вивчаються основні види порушень сексуальної функції, їх симптоматика та класифікація. Розглядаються фізіологічні та психологічні причини виникнення дисфункцій. Тема спрямована на формування знань, необхідних для діагностики та подальшої корекції проблем сексуального здоров'я.

### **Тема 7. Методи діагностики сексуальних розладів**

Описуються сучасні методи дослідження сексуальної поведінки та розладів, включаючи психодіагностичні інструменти й клінічні інтерв'ю. Вивчається роль міждисциплінарного підходу у визначенні причин проблем. Тема формує практичні навички аналізу та оцінки стану клієнта.

### **Тема 8. Психотерапевтичні підходи в сексології**

Розглядаються основні напрями психотерапії, що застосовуються у роботі з сексуальними проблемами: когнітивно-поведінковий, психоаналітичний, системний та інші. Аналізуються їхні переваги та обмеження у практиці. Тема сприяє формуванню професійних компетентностей у сфері психотерапевтичної допомоги.

### **Тема 9. Профілактика та корекція сексуальних проблем**

Вивчаються методи попередження сексуальних розладів та формування здорової сексуальної поведінки. Розглядаються освітні програми, консультативна робота та психотерапевтичні інтервенції. Тема має практичне значення для забезпечення психічного та сексуального благополуччя клієнтів.

### **Тема 10. Сексуальна культура та психічне здоров'я**

Аналізується взаємозв'язок між рівнем сексуальної культури та станом психічного здоров'я людини. Розглядаються питання сексуальної освіти, толерантності та відповідальності у стосунках. Тема підкреслює значення формування зрілої сексуальної культури як чинника гармонійного розвитку особистості.

## **10. Структура залікового кредиту з дисципліни**

| Назви змістовних модулів і тем для вивчення       | Кількість годин |      |       |     |
|---------------------------------------------------|-----------------|------|-------|-----|
|                                                   | денна форма     |      |       |     |
|                                                   | у тому числі    |      |       |     |
|                                                   | усього          | лекц | практ | с.р |
| Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сексології |                 |      |       |     |

|                                                          |           |           |           |           |
|----------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Тема 1. Предмет і завдання сексології                    | 10        | 2         | 2         | 6         |
| Тема 2. Психофізіологічні основи сексуальності           | 9         | 2         | 1         | 6         |
| Тема 3. Розвиток сексуальної поведінки в онтогенезі      | 9         | 2         | 1         | 6         |
| Тема 4. Формування статевої та гендерної ідентичності    | 10        | 2         | 2         | 6         |
| Тема 5. Соціокультурні аспекти сексуальності             | 9         | 2         | 2         | 5         |
| <b>Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти сексології</b> |           |           |           |           |
| Тема 6. Сексуальні дисфункції та їх класифікація         | 9         | 2         | 2         | 5         |
| Тема 7. Методи діагностики сексуальних розладів          | 8         | 2         | 1         | 5         |
| Тема 8. Психотерапевтичні підходи в сексології           | 8         | 2         | 1         | 5         |
| Тема 9. Профілактика та корекція сексуальних проблем     | 9         | 2         | 2         | 5         |
| Тема 10. Сексуальна культура та психічне здоров'я        | 9         | 2         | 2         | 5         |
| <b>Усього</b>                                            | <b>90</b> | <b>20</b> | <b>16</b> | <b>54</b> |

## 11. Тематика самостійних занять з дисципліни

| № з/п | Назва теми                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Кількість годин |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Самостійне заняття 1. Основи сексології як науки <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ознайомитися з предметом і завданнями сексології.</li> <li>– Вивчити міждисциплінарні зв'язки сексології з психологією та медициною.</li> <li>– Проаналізувати сучасні напрями дослідження сексуальності.</li> <li>– Розглянути практичне значення сексології для роботи психолога.</li> </ul>                            | 6               |
| 2     | Самостійне заняття 2. Психофізіологічні механізми сексуальності <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити роль гормонів у регуляції сексуальної поведінки.</li> <li>– Ознайомитися з функціями нервової системи у формуванні сексуальних реакцій.</li> <li>– Проаналізувати взаємозв'язок психіки та фізіології.</li> <li>– Розглянути приклади психофізіологічних чинників сексуальних розладів.</li> </ul> | 6               |
| 3     | Самостійне заняття 3. Розвиток сексуальності в онтогенезі <ul style="list-style-type: none"> <li>– Дослідити вікові особливості становлення сексуальної поведінки.</li> <li>– Вивчити вплив сім'ї на розвиток сексуальності.</li> <li>– Ознайомитися з кризами підліткового періоду.</li> <li>– Розглянути соціальні фактори формування сексуальної ідентичності.</li> </ul>                                        | 6               |
| 4     | Самостійне заняття 4. Статева та гендерна ідентичність <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити відмінності між статевою та гендерною ідентичністю.</li> <li>– Ознайомитися з психологічними механізмами ідентифікації.</li> <li>– Проаналізувати соціальні чинники формування гендерних ролей.</li> </ul>                                                                                                  | 6               |

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |           |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|               | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Розглянути труднощі у становленні ідентичності.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |           |
| <b>5</b>      | <p>Самостійне заняття 5. Соціокультурні чинники сексуальності</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити вплив культури на сексуальні норми.</li> <li>– Ознайомитися з релігійними уявленнями про сексуальність.</li> <li>– Проаналізувати відмінності сексуальної поведінки у різних суспільствах.</li> <li>– Розглянути роль соціальних очікувань у формуванні сексуальної культури.</li> </ul> | 5         |
| <b>6</b>      | <p>Самостійне заняття 6. Сексуальні дисфункції</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ознайомитися з основними видами сексуальних дисфункцій.</li> <li>– Вивчити психологічні причини їх виникнення.</li> <li>– Проаналізувати фізіологічні чинники сексуальних порушень.</li> <li>– Розглянути значення ранньої діагностики.</li> </ul>                                                              | 5         |
| <b>7</b>      | <p>Самостійне заняття 7. Діагностика сексуальних розладів</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити сучасні психодіагностичні методи у сексології.</li> <li>– Ознайомитися з технікою клінічного інтерв'ю.</li> <li>– Проаналізувати роль міждисциплінарного підходу.</li> <li>– Розглянути етичні аспекти діагностики.</li> </ul>                                                               | 5         |
| <b>8</b>      | <p>Самостійне заняття 8. Психотерапевтичні методи в сексології</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ознайомитися з когнітивно-поведінковим підходом.</li> <li>– Вивчити психоаналітичні методи роботи з сексуальними проблемами.</li> <li>– Проаналізувати системний підхід у психотерапії.</li> <li>– Розглянути труднощі застосування методів у практиці.</li> </ul>                              | 5         |
| <b>9</b>      | <p>Самостійне заняття 9. Профілактика сексуальних проблем</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити методи попередження сексуальних розладів.</li> <li>– Ознайомитися з освітніми програмами у сфері сексуальної культури.</li> <li>– Проаналізувати консультативну роботу психолога.</li> <li>– Розглянути зв'язок профілактики з психічним здоров'ям.</li> </ul>                               | 5         |
| <b>10</b>     | <p>Самостійне заняття 10. Сексуальна культура та психічне здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Вивчити взаємозв'язок сексуальної культури та психічного благополуччя.</li> <li>– Ознайомитися з питаннями сексуальної освіти.</li> <li>– Проаналізувати значення толерантності у стосунках.</li> <li>– Розглянути роль зрілої сексуальної культури у розвитку особистості.</li> </ul>      | 5         |
| <b>Всього</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>54</b> |



## 12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основні:

1. Бондар Т.О. *Психологія сексуальності*. Львів: Світ, 2020. 288 с.
2. Ворнік Б.М., Кришталь Є.В. *Сексологія і сексопатологія: підручник*. 2-е вид., переробл. і доповн. Київ: ВСВ «Медицина», 2023. 631 с. ISBN 978-617-505-925-8.
3. Горпинченко І.І. *Основи сексопатології*. Київ: Здоров'я, 2019. 412 с.
4. Кочарян А.С. *Сексуальні дисфункції*. Харків: ХНУ, 2021.
5. Кришталь В.В. *Сексологія: енциклопедичний довідник*. Київ: Медицина, 2008. 520 с.
6. Напреєнко О.К. *Психіатрія та сексологія: клінічні аспекти*. Київ: Медицина, 2018. 356 с.
7. Піддубна Н.В. *Сексуальна культура і психічне здоров'я*. Дніпро: Наука, 2020. 210 с.
8. Примак Ю.В., Дерев'янка С.П. *Психологічні аспекти сексології: навчально-методичні рекомендації*. Чернігів: НУЧК ім. Т.Г. Шевченка, 2023. 96 с.
9. Сидоренко О.В. *Гендерна ідентичність та сексуальність*. Київ: Либідь, 2017. 198 с.
10. Ярошенко Л.М. *Сексуальна освіта та профілактика*. Одеса: Астропринт, 2022. 176 с.

### Додаткові:

1. Bancroft J. *Human Sexuality and Its Problems*. 3rd ed. Edinburgh: Churchill Livingstone, 2009. 648 p.
6. Coleman E., Bockting W., Botzer M. et al. *Standards of Care for the Health of Transsexual, Transgender, and Gender Nonconforming People*. World Professional Association for Transgender Health, 2012. 120 p.
2. Kaplan H.S. *The New Sex Therapy: Active Treatment of Sexual Dysfunctions*. New York: Brunner/Mazel, 1974. 430 p.
3. Kinsey A.C., Pomeroy W.B., Martin C.E. *Sexual Behavior in the Human Male*. Philadelphia: W.B. Saunders, 1948. 804 p.
4. Kinsey A.C., Pomeroy W.B., Martin C.E., Gebhard P.H. *Sexual Behavior in the Human Female*. Philadelphia: W.B. Saunders, 1953. 842 p.
7. Lehmiller J.J. *The Psychology of Human Sexuality*. 2nd ed. Hoboken: Wiley-Blackwell, 2017. 472 p.
8. Levine S.B. *Sexual Life: A Clinician's Guide*. New York: Springer, 2010. 288 p.
5. Masters W.H., Johnson V.E. *Human Sexual Response*. Boston: Little, Brown and Company, 1966. 366 p.
9. McCarthy B., McCarthy E. *Sexual Awareness: Couple's Guide to Healthy Sexuality*. New York: Routledge, 2009. 256 p.
10. Sadock B.J., Sadock V.A., Ruiz P. *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. 10th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer, 2017. (розділи з сексології).

## Інформаційні ресурси:

1. Репозитарій НУЧК ім. Т.Г. Шевченка: Психологічні аспекти сексології ([erpub.chnpu.edu.ua](http://erpub.chnpu.edu.ua) in Bing)
2. Науковці України: [ResearchUA](http://ResearchUA) — база даних українських науковців
3. Академічні тексти України: [uacademic.info](http://uacademic.info) — каталог дисертацій та авторефератів
4. Міністерство охорони здоров'я України — [moz.gov.ua](http://moz.gov.ua)
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського — [nbuv.gov.ua](http://nbuv.gov.ua)

## 13. Контроль і оцінка результатів навчання

### 13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

**Методи контролю:** поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

*Поточний контроль* здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

*Підсумковий контроль* здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

### 13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

*Поточний контроль* здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “**ВІДМІННО**” отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, різносторонніми навиками та прийомами виконання

практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “ДОБРЕ” отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “ЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

**Підсумковий контроль** здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

**Підсумковий контроль вважається зарахованим**, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

*Оцінювання дисципліни:*

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

**Здобувачі освіти які одержали оцінку F** по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

#### **14. Політика навчальної дисципліни**

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.